

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

DE || LIBERTATE || CHRISTIANA ||

Lensaeus, Johannes

Antverpiae, 1590

Capvt VI. Quàm laudabile sit coninentiæ votum ostenditur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46059](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46059)

Quo autem est voluntas in sancto proposito constan-
tior atque stabilior, eo melius gratusque est quod ex
ea boni proficiscitur: sicut è diuerso, quo voluntas est
in malo obfirmatior, eo ipso redditur peius, quod agi-
tur ex ea.

CAPVT VI.

*Quàm laudabile sit continentia votum
ostenditur.*

SA NE quoad sanctum continentia^{rum} propositum
attinet, magnopere hoc ponderauit Augustinus,
quod uirginitas Domino uouetur atque dedicatur.
Ait enim in libro De sancta uirginitate: Nulla carnis
fecunditas sancta^e uirginitati etiam carnis comparari
potest. Neque enim & ipsa, quia uirginitas est, sed
quia Deo dicata est, honoratur: ac per hoc spiritalis
est etiam uirginitas corporis, quam uouet ac seruat
continentia pietatis. Sicut enim nemo impudicè ui-
tur corpore, nisi spiritu prius concepta nequitia: ita
nemo pudicitiam seruat in corpore, nisi spiritu prius
instita castitate. Porro autem si pudicitia conugalitatis
quamuis custodiatur in carne, animo tamen, non carni
tribuitur, quo praeside atque rectore, nulli, praeter pro-
prium coniugem, caro ipsa miscetur: quanto magis,
quantoque honoratius in animi bonis illa continen-
tia numeranda est, qua integritas carnis ipsi creatori
animae & carnis, uouetur, consecratur, seruat. Sic
Augustinus. Haec est igitur illorum eunuchorum
praecleara uirtus, de quibus in Euangelio scriptum est,
quod seipso castrauerunt propter regnum caelorum:
quod non ob aliud dicitur, quam quia sibi metipsis
uouendo, coniugij ineundi ademerunt potestatem. De
his eunuchis & Isaias scripsit, praemiaque magnifica
ijs praeparata, uerbis est pluribus profecutus. Non di-
cat eunuchus (inquit) Ecce ego lignum aridum. Quia
haec

Cap. 8.

Matth. 19.

Isa. 56.

hec dicit Dominus eunuchis: Qui custodierint sabba-
 tha mea, & elegerint quæ ego volui, & tenuerint fœ-
 dus meum, dabo eis in domo mea, & in muris meis
 locum, & nomen melius à filiis & filiabus: nomen
 sempiternum dabo eis, quod non peribit. De quibus
 igitur hæc Propheta locutus est, nisi de illis qui seipfos
 castrauerunt propter regnum cælorum? Nam illis qui
 bus ipsum virile membrum, inquit Augustinus, debi-
 litatur vt generare non possint, sicut tunc eunuchi di-
 uicum & Regum, sufficit vt hinc cum Christiani fiunt,
 & Dei præcepta custodiunt: eo tamen proposito sunt,
 vt coniuges, si possent, haberent: cæteris in domo Dei
 coniugatis fidelibus adæquari. Qui prolem licitè pu-
 diceque susceptam, in Dei timore nutriant, docentes
 filios suos, vt ponant in Deo spem suam: Non autem
 meliorem accipere locum, quàm est filiorum atque fi-
 liarum. Neque enim vxores animi virtute, sed carnis
 necessitate non ducunt. Sed qui pio proposito conti-
 nentes, corpusque vsque ad contemptas nuptias ca-
 stigantes, seipfos non in corpore, sed in concupiscen-
 tiæ radice castrarunt, cælestemque & Angelicam vitam
 in terrena mortalitate meditati sunt: his locum glo-
 riæ denunciat Propheta in regno Dei sublimiorem
 cæteris preparatum, vti alios meriti magnitudine su-
 perarunt. Æternum quippe nomen, quod vtique glo-
 riam quandam propriam excellentemque significat,
 spadonibus Dei non erit commune cum multis, quã-
 tus in eodem regno, & in eadem domo constitutis.
 Nam ideo fortassis & nomen dictum, quod eos qui-
 bus datur, distinguit à cæteris. Hi sunt igitur, quem-
 admodum est in Apocalypsi Ioannis, qui cum mulie-
 ribus non sunt inquinati: virgines enim sunt, & se-
 quuntur Agnum quocunque ierit, decantant que can-
 ticum quod nemo potest dicere, nisi illa quadraginta-
 quatuor millia. Singulariter quippe canticum Agno-

*Lib. de sancta
 virginitate,
 cap. 24. & 25.*

Apoc. 14.

cantare est, inquit Gregorius, cum eo in perpetuum, præ cunctis fidelibus, etiam de carnis incorruptione gaudere. Quod tamen electi cæteri canticum audire possunt, licet dicere nequeant: quia per charitatem quidem in illorum celsitudine læti sunt, quamvis ad eorum præmia non assurgant. Sic ille, tertia parte Pastoralis, admonitione 29. Hic iam, si exempla quaruntur, innumeris aliis, quibus Christi semper Ecclesia floruit, se præbuit ducem virgo illa beata, cui Dominus magna fecit, qui potens est, quamq. hæc beatam prædicarunt, semperque prædicabunt omnes generationes. Quodenim illa respondit, virum se non cognoscere; non id modò significat, illam maritalem nescire thalamum; sed votum eius, animiq.que propositum esse, id nunquam experiri, ne sobolis quidem desiderio, aut posteritatis amore. Nam si prius illud tantummodo significare voluisset, nulla erat querendi ratio, Quomodo fiet istud? cum sibi integrum esse sciret, viri consortium admittere, eo que pacto matrem effici. Quænam igitur esse potuit iusta tatis ratio precunctandi, quomodo filium conciperet, nisi quia non statuisset modò virum non cognoscere, verum etiam quòd suam integritatem voti religione Deo consecrasset? Itaque de ea verba faciens Augustinus in eo libro quem scripsit de sancta virginitate, Ipsa quoque ait, virginitas eius gratior & acceptior, quia non eam conceptus Christus viro violaturo quam conservaret ipse præripuit; sed priusquam conciperetur, iam Deo dicatam, de qua nasceretur, elegit. Hoc indicant verba quæ sibi factum annuncianti Angelo Maria reddidit: Quomodo (inquit) fiet istud, quoniam virum non cognosco? Quod profectò non diceret, nisi Deo virginem se antè vouisset. Sed quia hoc Israëlitarum mores adhuc recusabant, desponsata est viro iusto; non violentè ablaturo, sed potius contra violentos custodi-

Cap. 4.

nuro, quod illa iam vouerat. Quamquam etiam si hoc solum dixisset, Quomodo fiet istud; nec addidisset, Quoniam virum non cognosco; non quæsisset utique promissum sibi filium quomodo femina paritura esset, si concubitura nupsisset. Sic Augustinus. Hanc autem virginem, cuius hoc proprium est, quod cum fecunditate matris, virginitatis coniunxit honorem, numerosissima virginum agmina, iam inde à principio secuta sunt: quæ illius ad exemplum, suam virginitatē Domino ex fide dicauerunt. Ad quas cum Cyprianus sermonem instituit, has earum laudes expressit: Flos est ille (inquit) Ecclesiastici germinis, decus atq. ornamentum gratiæ spiritualis, læta indoles, laudis & honoris integrum opus atque incorruptum, Dei imago, respondens ad sanctimoniam Domini; illustrior portio gregis Christi: gaudet per illas, atque in illis largiter floret Ecclesiæ matris gloriosa fecunditas: quantoq. plus copiosa virginitas numero suo addidit, tanto gaudium matris augetur. Ad has loquimur, inquit; has horramur affectione potius quam potestate; ut quæ se Christo dicauerint, & à carnali concupiscētia recedentes, tam carne quam mente se Deo deuocent, opus suum consumment, magno præmio destinatæ. Atque in eodem Tractatu Cyprianus, huius virginitatis excellentiam præ conjugali castitate demonstrans, Prima sententia, inquit, crescere & generare præcepit: secunda ad continentiam suaserit. Cùm adhuc rudis mundus & inanis est; copia fecunditatis generante, propagamur & crescimus ad humani generis augmentum. Cùm verò iam refertus mundus & orbis impletus, qui capere continentiam possunt, spadonum more viuētes, castrantur ad regnum. Nec hoc iubet Dominus, sed hortatur: nec iugum necessitatis imponit, quando manet voluntatis arbitrium liberum. Sed cùm habitationes multas apud Patrem

In Tractatu de habitu virginum.

cap. 1. h. 1. 1. 1.

cap. 1. h. 1. 1. 1.

Ioan. 1. 4.

suum esse dicat, melioris habitaculi h[ab]e[re] spiritia demon-
 strat. Habitacula ista, meliora vos petitis, carnis desi-
 deria castrantes, maioris gratiæ præmium in caelesti-
 bus obtinetis. Hæc Cyprianus. Quibus illa sunt apud
 Augustinum similia, libro nono de Genesi ad literam;
 Vnde, inquit, magnum, magnique honoris meritum
 apud Deum pia & fidelis virginitas habet, nisi quia
 isto iam tempore cõtinenti ab amplexu, cum ex om-
 nibus gentibus ad implendum Sanctorum numerum
 largissima suppetat copia, percipiendæ sordidæ volu-
 pratis libido, non sibi vendicat, quod iam sufficiens
 prolis necessitudo non postulat? Breuissimeque diuus
 Hieronymus in epistola quam scripsit ad Paulam &
 Eustochium, cuius exordium, Mensurâ charitas non
 habet: Certè flos quidam, inquit, & pretiosissimus la-
 pis inter Ecclesiastica ornamenta, monachorum &
 virginû est chorus. Hæc igitur doctrina Scripturarû
 est ac Veterum: soli q[ui] hæretici sacre virginitati suum
 honorem detraxerunt. Porrò si facto voto nihil obli-
 gationis accedere existimatum fuisset: neque Apollonius
 diceret damnationem illas habere, quæ fidem pri-
 mam irritam fecissent: hoc est, inquit Augustinus, in
 eo quod primo vouerant, non stetissent: neque Cy-
 prianus eas quæ post votum, sanctamque professio-
 nem continentia, non sibi à concubitu temperassent,
 non mariti, sed Christi vocaret adulteras, disjungique
 præciperet, nisi censuram vellent Ecclesiasticæ disci-
 plinæ subire, & à fidelium communione seiungi. Cui
 & Innocentium Pontificem, eius nominis primum
 ad stipulantem videre licebit epistola secunda.

Cap. 7.

de vit. b. v. t. n.
 c. 1. v. 1. d. 1.
 c. 1. v. 1. d. 1.

Hier. ad Paulam.

Lib. de sancta
 virginitate
 cap. 33. & 34.
 Lib. 1. episto-
 larum epist. 11

... CAPUT ...
 ...
 ...

I AM
 In
 firmit
 quoc
 libris
 reper
 nequ
 ludæ
 Chri
 dicat
 conit
 Anar
 quid
 sanct
 Deo
 rant
 vt h
 do l
 rece
 fessi
 reba
 dab
 & S
 & i
 sua
 alie
 qua
 ctar
 plo
 gu
 diff
 det

CAPVT VII.
De voto paupertatis.

TAM paupertatis votum, & eius vitæ quæ proprium nihil admitteret, quantum in Ecclesiæ præcipuis, firmissimisque membris fullerit, haud obscurum id quoque ex diuinis literis, & veterum Catholicorum libris apparet. Neque enim cum sua coniuge Ananias *Actor. 5.* repentina morte feriretur, nisi hoc votum violasset: neque eodem tempore hoc ipsum & Apostoli, & ex Iudæis Christiani facti, Domino vouissent, nisi ad Christianam perfectionem magnopere pertinere iudicassent. Quæris vnde probetur, Ananiam cum sua coniuge tale votum aliquando fecisse? Quia nimirum Ananiæ, cum de pretio agri fraudasset, dicitur: Ut quid tentauit satanas cor tuum mentiri te Spiritui sancto? Et rursus: Non es mentitus hominibus, sed Deo. Cur autem Deo mentiti sunt, nisi quia promiserant quod non præstiterunt? In Actis Apostolorum, vt habet Hieronymus epistola ad Demetriadem, quâ *Tomo 1. ep. 8.* do Domini nostri adhuc calebat cruor, & feruebat recens in credentibus fides, vendebant omnes possessiones suas, & pretia earum ad Apostolorum deferrebant pedes; vt ostenderent, pecunias esse calcandas: dabaturque singulis prout cuique opus erat. Ananias & Sapphira dispensatores timidi, imo corde duplici, & ideo condemnati, quia post votum obtulerunt quasi sua, & non eius cui ea semel vouerant, partemque sibi alienæ substantiæ reseruauerunt, metuentes famem, quam vera fides non timet; præsentem meruere vindictam; non crudelitate sententiæ, sed correptionis exemplo: vt pœna duorum, esset doctrina multorum. Augustinus quoque de illorum duorum peccato & morte *Serm. 12. in scorsim excusis.* differens, ex Actis Apostolorum; Nonnullis, inquit, videtur nimis seuera ista fuisse correptio, vt propter pecuniam